

Altfrid om saksernes ødelæggelse af Lebuinus' kirke i 772 og 775

Altfrid (d. 849) var den tredje biskop i Münster. I 840'erne forfattede han et værk (*Vita Liudgeri*) om sin forgænger og nevø, den første biskop af Münster, Liudger (ca. 742-809). Liudger var berømt for sit virke som missionær i de nordtyske og frisiske områder, før han blev biskop i 805. Blandt de tidligste missioner i Liudgers liv beskriver Altfrid, hvordan han fik til opgave at finde den afdøde missionær Lebuinus' legeme og genopbygge hans kirke i Deventer, der to gange var blevet nedbrændt af sakserne.

10 [Skriftet beretter indledningsvis om Liudgers tidlige liv og den politiske og kirkelige situation ved Frankerrikets nordlige grænse.] Mens dette foregik, kom den fromme og lærde præst Lebuinus fra anglernes land [England] til abbed Gregor.¹ Han sagde, at Herren tre gange på en forfærdende formanende måde havde givet ham befaling om at prædike for folk i frankernes og saksernes grænseområde ved Yssel,² og han bad om at blive ført til dette sted og til den flod, som Herren udpegede for ham. Fordi dette område hørte til hans stift, lod Gregor ham gerne føre derhen og takkede den højeste hyrde for, at han besøgte sit folk. Med ham sendte han også Markhelm, en Guds tjener fra anglernes stamme, som fra barndommen var blevet opdraget fromt af Skt. Willibrord,³ så han kunne have opsyn med folket. Præsten Lebuin blev optaget af en kvinde ved navn Avaerhilde og fra resten af de troende. Han forkyndte budskabet om frelse; de [de troende] bar åndelig frugt og byggede et kapel til ham på den vestlige side af denne flod på det sted, der hedder Wilp.⁴

Derefter byggede de ham en kirke på den østlige bred af den samme flod, i Deventer.⁵ Dertil strømmede folket til for at høre den hellige mands forkyndelse. På det tidspunkt levede sakserne stadig under de hedenske skikkes mørke, og de samlede i deres blinde raseri en hær, fordrev de kristne fra disse steder og nedbrændte kirkerne.⁶ Så vendte Guds mand Lebuinus tilbage til abbed Gregor og ventede på trøst fra Herren. Da denne opstand var stilnet af og røverne var vendt hjem, genopbyggede Guds mand Lebuinus atter den brændte kirke og forkyndte på den sædvanlige måde utrætteligt læren om frelse for hjorden, indtil han gav sin dyrebare sjæl tilbage til den højeste hyrde. Den døde blev begravet i samme kirke.

30 Efter hans død ødelagde sakserne igen dette sted og stak kirken i brand.⁷ De søgte tre dage efter hans legeme, men kunne ikke finde ham. Abbed Gregor drog ligeledes hjem til Herren, og hans nevø Alberich overtog hans hyrdehverv. Af hele sit hjerte var han glad for den ærværdige Liudger og talte til ham på følgende måde: "Som en kær broder beder jeg dig nu om at opfylde mit hjertes ønske. Det sted, hvor fromme præst Lebuinus, som du kendte, har arbejdet ihærdigt for at tjene Herren til døden, og hvor hans hellige legeme er begravet, er igen blevet ødelagt. Det er derfor, jeg beder dig om at gøre dig umage for at genskabe det og genopbygge kirken

¹ Skt. Gregor af Utrecht (ca. 700-775). Gregor var abbed ved St. Martins kloster i Utrecht i det nuværende Holland, nær Frisland.

² Yssel: floden IJssel i den centrale del af det nuværende Holland.

³ Willibrord (ca. 658-739): engelsk missionær, der i 690 havde påbegyndt missionen blandt friserne og i 695 blevet udnævnt til biskop af Utrecht.

⁴ Wilp: landsby beliggende i det nuværende Holland, ca. 4 km syd for byen Deventer.

⁵ Deventer: by på den østlige side af floden IJssel.

⁶ Denne første nedbrænding af Lebuinus' kirke i Deventer dateres til år 772.

⁷ Denne anden ødelæggelse af Lebuinus' kirke i Deventer dateres til 775.

over helgenens grav." Guds tjener Liudger adlød sin overhyrde og ledte på det nævnte sted efter helgenens legeme, men fandt ham ikke. Dog påbegyndte han at bygge kirken der, hvor han nogenlunde formodede, han var. Da han havde bygget grundmurene og ønskede at bygge sidevæggene, viste Herrens præst Lebuinus sig for ham i en drøm og sagde: "Kære broder Liudger, du har gjort det godt, når du således har genopbygget Guds helligdom, som for længst er blevet ødelagt af hedningene. Men min krop, som du har ledt efter, kan du finde begravet under den sydlige mur, der er opført af dig." Således fandt Liudger om morgenen, efter at have bedt morgenbøn, helgenens legeme på det sted, som var blevet ham henvist i en drøm. Han samlede en mængde folk og fik flyttet fundamentet for denne bygning mod syd og indlemmede Guds mands grav i kirkens indre. Så blev denne kirke blev færdiggjort og indviet. Aldrig siden er den igen blevet vanhelliget af hedningerne. På det sted udvirker Herren frem til denne dag mange mirakler ved sin tjener Lebuinus. Nu findes der også et kloster der for de kannikker, der tjener Herren.

15

Vita Liudgeri 13-15: Oversættelse af J. Rosenløv efter B. Senger: *Liudger in seiner Zeit*. Münster (1982) s.30-32.